

imidlertid ikke siden — jeg veed ikke, om muligt, fordi de, om hvem der da var Spørgsmaal, skulde være udbændrede; — men altsaa, Bevillingen vilde have statueret det borgerlige Ægtefælskab, som er det, man skulde undgaae. Der lod sig altsaa ad Bevillingsveien slet ikke opnaae det, som skal opnaaes, at skaffe dem, der staae udenfor de hidindtil anerkjendt kirkelige Samfund, et Ægtefælskab, og da fritage dem for den kirkelige Bielese; de to Ting lade sig ikke forene. Deri ligger Trangen til Loven, og det er ganske vist, at Trangen er en anden, naar man spørger om Antallet af de Tilfælde, hvori Loven kan og vil komme til Anvendelse, end naar man spørger om Nødvendigheden for Autoriteterne af at skaffe enkelte Borgere den Ret, som de have Krav paa. Jeg haaber og jeg er overbevist om, at denne Lov vil med Hensyn til Omfanget af de ifølge den foretagne Handlingsger faae en overordentlig indskrænket Virksomhed, og det glæder mig som Medlem af den lutheriske Kirke i Danmark, at det vil blive saa. I et Land, hvor der neppe er 6000 Menneffer, der afsvige fra Folkekirken og der i det Høieste vil blive nogle Flere, naar de, der vakte og hidtil have holdt sig tilbage af Frygt, aabenhjert træde ud, i et saadant Land vil denne Lov ikke faae stor Anvendelse, og det vil Gudskelov blive i Virkeligheden saaledes som hidtil, at Ægtefælskabet i de allerfleste Tilfælde vil faae for Bedkommende den Helligelse, som Bielese i Kirken giver det, og det er vistnok i Statens høieste Interesse, at Ægtefælskabet omgives med Alt, hvad der kan gjøre det helligt for Bedkommende. Men naar der blot er nogle Enkelte, der sætter Bestyrelsen i den Nødvendighed, at maatte vælge mellem at udstæde Decréter om, at de og de skulde afholde sig fra hinanden eller sættes i Tugthuset, eller at lade dem leve i et forargeligt Concubinatus, saa er Loven ligesuldt nødvendig, og det er dog ikke ganske enkelte Tilfælde. De, der ville kaste Diet paa den sidste Folketællingsliste, ville see, at der her i Landet er imellem 7 og 800, der have angivet sig at være Baptister; og saagodt som Alle disse vægre sig ved at modtage den kirkelige Bielese af de lutheriske Præster; kun Enkelte kunne ved Dvertalelse og ved den

ydre Nødvendighed bringes dertil, og jeg troer ikke, det er retfærdigt, at bringe selv disse Enkelte i den Kamp og den Forlegenhed, som opstaaer af dette Forhold. Derfor holder jeg paa, at Loven er nødvendig, og jeg troer, at de Indvendinger, der i det første Minoritetens votum ere gjorte derimod, bevæge sig væsentlig paa et falsk Standpunkt derved, at de argumentere ud af den lutheriske Kirke imod Folk, der nu engang ikke høre til den lutheriske Kirke og have ved Grundloven faaet Ret til at bestinde sig her og nyde al borgerlig Ret uden at høre til den lutheriske Kirke. Der er et Udtryk i Betænkningen, som jeg i den Henseende skal nævne. Det findes Pag. 622, hvor der staaer den „lutheriske Stat“. Ja, naar der tales i Almindelighed om det danske Folks religiøse Character, saa er det ganske vist, at Danmark er et lutherisk Land, fordi den langt overvejende Deel af Befolkningen, ved Siden af hvilken enhver anden bliver en forsvindende Deel, bekjender sig til den lutheriske Kirke; men naar der er Tale om et Princip, der skal gjøre sig gjældende for Lovgivning, hvor det Religiøse berører det Borgerlige, saa har Danmark ophørt at være en lutherisk Stat. Danmark har en Folkekirke som den, hvortil Størstedelen af Befolkningen bekjender sig; men Danmark har ingen Statskirke, til hvilken Staten og Statens almindelige Lovgivning bekjender sig. Det er derfor, jeg heller ikke kan indrømme den Paastand, at hele denne Sag nødvendigvis skulde opfattes, for at sættes i Forbindelse med den almindelige organiske Lov om Folkekirken Forsatning. Thi, efter hvad jeg har sagt, er det ikke Kirken, vi her ordne, men det er Rettigheden for Folk, der staae udenfor vor Kirke og udenfor de andre Samfund, der hidtil ere saaledes constituerede her i Landet, at de tilbyde deres Medlemmer hine kirkelige Handlinger, hvortil borgerlige Rettigheder ere knyttede. Der bestemmes i denne Lov for den lutheriske Kirke, saaledes som Forslaget nu foreligger, slet Intet; det kan maaffee faae betænkelige Forandringer, saaledes, at der i Loven bestemmes Noget for den lutheriske Kirke; men det er ikke Lovens Feil, saaledes som Forslaget nu foreligger. Naar der derfor siges — thi denne Opsatning gaaer igjennem det hele. Vo-